

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Crimine Falsi. Titvlvs VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](#)

mansuetudinem non negamus: misericordes ab eis non avertimus oculos, illisque pium animum exhibemus. Ideoque omnes predictas, de poftionis à cardinalibus, privationis à beneficiis & ecclesiis, inhabilitatis ad papatum Romanum, & bonorum, & jurium que certis nobilibus Romanis civibus & aliis concessa sunt (confiscationibus exceptis, in quibus nihil immutamus ad prefatis) sententias, poenas & mulctas, & alias, quæ in processibus memoratis five alibi continentur: verbo etiam in vita ipsius, vel in morte in eos latae & inflictae, seu confirmatas & innovatas per prædec. eundem, sicut si (ut prædictum est) effem per nos specialiter numerare, & nominatim expressa, tam ad prædictas Iacob. & fil. dicti Ioan. de Col. masculinam & femininam prolem, eorundem Ioan. & filiorum, & per utrumque lexum poftitatem descendentes ab eis, Pe. & Richardum, & Ioann. de monte nigro præfatos, quād ad coadjutores, fautores, receptatores, susceptores, & sequaces eorum quolibet alias, penitus tollimus & viribus vacuamus: Ita, quod nec etiam pro præterito tempore possint super eis aliqua persona imperi, qui incurrit eas, aut contra ipsas aliquem effellere habere. Eiusquid quod quavis alia quam prætarum, depositionis à cardinalibus, privationis beneficiorum & ecclesiastum, confiscationis bonorum & jurium, que (ut præmittitur) dictis civibus seu aliis sunt concessa, & inhabilitatis ad papatum, sententia five pena abhuiat, redimimus. Et irregulatatem, si quam quoquo modo contraxerint, removemus, & noram ab olenis ipsius. Inhibentes ne jam dicta Præfecte cum monte suo readificetur, vel minuarit, aut civitatis nomen, five episcopatum recuperet abſque nostra licentia speciali. Non obstantibus quibuscumque constitutionibus, processibus, inhibitionibus, decretis, privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, per qua prætentibus non expresa, vel totaliter non inserta, earum effectus posse quomodolibet impediti: & de quibus, quorumque rotis tenebris, de verbo ad verbum, debeat in nostris litteris fieri mentio specialis.

DE FVRTIS.

TITVLVS V.

CAP. VNIC.

Publicatio excommunicationis late in eos, qui furant sunt thesaurum ecclesie, quem jubet Clemente Papa de Perusio in Lucanam civitatem res pars hic nominati deportaverant. Et hie habet optimam prædicta monens malafactores, ut intra certum terminum satisfaciat, alia excommunicationem incurvani: & modum ipsius excommunicationis publicanda hec extravaganciam manefast.

Ioannes XXII.

INFIDELIS & stolidus prædicationis alumni se per culpam vitium indignos efficiunt, ut matris ecclesie filii nuncupentur, dum ad ipsius matris injuriam se convertant (quod gravi nos commotione perturbat) matris ejusdem pietatem offendunt: & hisin pernicem miserabiliter exitate dilapsi, respurgunt infamia maculis loca propriæ nationis. Dadum liquidem nonnulli degeneres filii, qui ad quoque nefaria curtere sunt ausi, perverbis ausib; in matris ejusdem profluentes infamiam & offendam, illam thesauri sui maximam partem, que de Perusio ad civitatem Lucanam de mandato fecit, recor domini Clementis Pa. V. prædec. nec d. dum adhuc viveret, per dilectos filios Vitaliem de Chabenate, clericum Burdegalen, diocef. & Guli. de Luna, servientem prædecessoris ejusdem, unā cum dilecto filio Iacobo de Cafalibus Decano ecclesie S. Severini Burdegal. dioec. Capellano nostro, extiterat deportata: & quæ in sacrificia monasterii S. Fedriani Lucanen, tunc temporis servabatur: deinde ad cameram prædecessoris ejusdem fideliter deferendam tempore invasionis civitatis

Lucanen, direperant in predam, & de præfata sacrificia per violentiam aportarunt. Nosigitur ad recuperationem thesauri prædicti sollicitis studiis prætendentes, omnes & singulos aportantes thesaurum prædictum, & alios, penes quos aliqua de thesauro fuerunt, vel adhuc existunt, auctoritate Apostolica coram hac fideliū multitudine copiosa monemus, ut ea nobis aur ei, quem ad id duximus depurandum, intra quatuor mensium spatium à die datæ publicationis præsentium numerandum cum integratè restituunt & assignent: ac omnes & singulos scientes, ubi, vel penes quos aliqua de dicto thesauro existerint, vel existant, ut intra terminum supradictum, nobis aut ipsi depurare nostro indicare studeant: aliaquin in omnes & singulos monitionis hujusmodi contemptores, cuiuscunq; dignitat, status, vel conditionis extiterint, etiam patriarchali vel superiori, aut lia quacunq; præminentia dignitate, ex nunc auctoritate prædicta excommunicationis sententiam promulgamus: Mandantes illos per diocesanos locorum & rectores parochialium ecclesiarum civitatum & dioecesum earundem singulis diebus dominicis & festis pulsatis campanis & candelis extinctis excommunicatos publicè nunciari: processuī at graviora nihilominus contra eos, neenon & contra civitates, communites, universitates, & singulare personas quacunq; que fuissent in præmissis culpabiles, sicut proterea ipsorum exegerit, & videbimus expedire. Non obstante, si eis aut eorum aliquibus, vel alicui sub quacunq; forma vel conceptione verborum, a sede Apostolica sit indultum, quod excommunicari non possint, per literas sedis ejusdem non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & qualibet alia dicta sedis indulgentia generali vel speciali, cuiuscunq; tenoris existat, per quam effectus præsentium impediti posfit, vel quoniam libet retardari. Ut autem hujusmodi nostra monitio verius ad communem omnium notitiam deducatur, chartas five membranas monitionem continentis eandem, in ecclesia Avignon. appendi vel affigi ostiis seu superliminibus ejusdem ecclesie faciemus, que monitionem ipsam suo quasi sonoro præcōnio & paulo judicio publicabunt: ita quod omnes & singuli, quos monitio ipsa contingat vel contingere potest, nullam postea possint excusationem prætendere, quod ad eos talis monitio non pervenerit, vel quod ignoravereint eandem: Cum non sit verisimile, remanere quad ipsos incognitum vel occultum, quod tam parenter omnibus publicatur. Datum Avignon. 2. Calend. April. Pontif. nost. Anno J.

DE CRIMINE FALSI.

TITVLVS VI.

CAP. VNIC.

Alchimia hic prohibetur, & punnuntur facientes & fieri procurantes: quoniam tantum de vero auro & argento debent inferre in publicum, ut pauperibus ergetur, quantum de falso & adultero posuerunt. Et si eorum facultates non sufficiant, panis per judicium discretionis in aliam commutabitur, & infames fiant. Et si fine clericis, beneficiis habiti privantur, & ad habenda inhabiles efficiuntur. Vide extravaganciam ejusdem Ioan. que incipit, Proveniens. & est sub eod. n. collata.

Ioannes XXII.

SPONDENT a, quas non exhibent divitias, pauperes Alchimistæ: pariter, qui se sapientes existimant, in foveam incident, quam fecerunt. Nam

a Vide B. Thom. 2. 2. q. 77. art. 2. ad i. arg. & ibi. Catechismus Oladr. confil. 74. incep. an alchimista peccet. & late Cassanum in catalogo gloria mundi. part. ii. confid. 40.

„ haud dubiè hujus artis Alchimiz alterutrum se professores ludificant, cùm sūe ignorantia consci eos, qui su-
„ pra ipso aliquid hujusmodi dixerint, admicentur: qui-
„ bus cùm veritas quæsita non suppetat, diem certum,
„ facultates exhaustum: idemq; verbis dissimulant fal-
„ sitatem, ut tandem, quod non est in rerum natura, esse
„ verum aurum & argentum sophistica transmutatione
„ confingant: eq; interdum eorum temeritas damnata
„ & damnanda progredivit, ut fidis metallis crudani pu-
„ blica monetae characteres fidis oculis, & non alijs Al-
„ chimitum fornicis ignem vulgo ignoranter eludat.
Hac itaque perpetuis volentes exulare temporibus, haec
editiali constitutione lanatus, ut quicunque hujusmo-
di aurum vel argentum fecerint, vel fieri seculo facto
mandaverint, vel ad hoc scienter (dum id fieret) facien-
tibus ministraverint, aut scienter vel auro vel argento usi-
fuerint, vendendo vel dando in solutum: verum tanti
ponderis aurum vel argentum poena nomine inferte co-
gantur in publicum pauperibus erogandum, quanti Al-
chimium existat: circa quod eos aliquo prædictorum
modorum legitimè considererit delinquisse: facientibus ni-
hi lominus aurum vel argentum Alchimium, aut ipso (ut
præmititur) scienter utentibus perpetua infamia nota
reipersis. Quod si ad prefatam poenam pecuniam
exolvendam delinquentium iporum facultates non suf-
ficiant, poterit discretri moderatio iudicis poenam hanc in
aliam (puta carceris, vel alteram iuxta qualitatem nego-
tii, personarum differentiam, aliasque arrendendo cir-
cumstantias) commutare. Illos vero, qui in tanta igno-
rantiam infelicitatis proriperint, ut nedum numeros
vendant, sed naturalia iurius precepta contemnant, artis
excedant metas, legumque violent interdicta, scienter vi-
delicta & dulterinam ex auro & argento Alchimoto cu-
denio seu fundendo, eudi seu fundi faciendo monetam, hac
animadversione percelli jubemus, ut ipsorum bona defen-
runtur carceri, ipsique perperuo sint infames. Et si cle-
rici fuerint delinquentes, ipsi ultra prædictas poenas pri-
ventur beneficiis habitis, & prorsus reddantur inhabiles
ad habenda.

DE PRIVILEGIIS.

TITVLVS VII.

CAP. I.

*Hoc extravagans dat prædicatoribus, & minoribus privilegia
plurima circa tria: videlicet circa prædicationes, confessionum au-
ditiones, & sepulcras. De secundo in 5. sed quia multoties.
De tertio in 8. parvo. Et licet sit revocata per Clem. II. de sepul. multa
ramen notatum dignum in ea reperirentur, qua non sunt retrahenda. Et
potuisse non insipè ponit sub ist. de sepul. Sed non efficien-
tiam cap. diversis respectibus, sub variis collocari videntur: ut patet in
cap. significativis extra de lib. ob. & de ap.*

Benedictus XI.

*INTER cunctas & sollicitudines nostras, quibus nos
pastorale premit officium, & debitum Apostolica servitutis adstringit, illa debet esse præcipua, ut gre-
gi dominico nobis superna dispositione commiso, ani-
marum cura non desit, ne illum lupus rapax antiquus
serpens humani generis inimicus invadat, ejusque san-
guis de nostris (quod absit) clamante Propheta, mani-
bus requiratur. Debemus infupere, quantum ex alto
permittitur, pacem inferere, removere scandalum, jurgi-
orum amputare materiam, & intelligere super egenum
& pauperem: quia non in finem oblivio erit paupe-
ris, & patientia pauperum non peribit in finem. Sanè*

*a Vide extravagantem Sixti IV. incip. vices illius. tit. de treu-
& pao. inter communis.*

dudum bona memorie Bonifacius Pap. VIII. prædece-
noster quandam specialem inter prælatos, reliques, fa-
cere dores & clericos parœcclium eccliarum ex parte
una, & prædicatorum ac minorum ordinum finitimi
ter, super faciendarum prædicationum, audientiam
confessionum per eodem fratres, ac de eis relatis, & de
funeralibus canonice portiones articulis confirmato-
edit, certum his modum imponens prout in eis
constitutione plenius continetur. Sed pro ea quae in-
tendebat quiete, turbatio nata est, pro concordia loci
suborta dissidia, & pullulatæ inquietudines pro incon-
sideratione noluntur: siue dum anfam solvili le emulo,
nodum ligasse videatur, & septem uno hydra ampi-
capite suetasse. Nec mirum, quia piecuram posse
novitates discordiam, præsternit durab eo, quod in s-
equum visum est, per novam constitutionem rendit
neque recedatur, utilitas evidens vel alia causa habeat.
Ideoque cupientes, ut ipsi gregi cura nostra ei penit-
impendatur, quo amplius in agro Domini operari
numerus operetur, super a egenum intendentes &
perem, ac novitatem removentes per eadem conser-
tionem inductam: statuimus de fratribus nobis
confilio, ut priorum ordinum fratres, qui ad hoc depe-
tati fuerint in ecclesiis ac locis ipsorum, que impo-
tarum habent, & in posterum obirebunt, ac in pars
communibus seu publicis, libere abesse discretionem
& aliorum prælatorum petita licentia valeant omnes
populo prædicare, eique proponere verbum Deli-
vantem omnino, ne hora, in qua dieccliam præ-
dicaret, vel coram se facerent prædicari, præfici-
idem fratres: putamus etenim dignum, ut magis in-
nor, & superiori inferior deferat in hoc parte ad for-
san aliud circa hoc facerent de voluntate discep-
sum iporum, aut in studiis generalibus prædicato-
rius illis duntur, quibus sermones ad elem-
scent, & solenniter prædicari, seu mortuorum funer-
bus, vel corundem fratrum felis sociabilium in pali-
liariis, quia in his casibus cum diecclia in præ-
tatione concurrere poterunt. Vbi vero ibant disci-
pulare generaliter ad se clerum aliqui ratiōne
urgente causa illiū ducuntur congregandū, ut
in studiis memorialis diebus, expediti sumi ab his
modi prædicatione cessabunt. In ecclesiis vero po-
recialibus fratres ipsi invitis eorum refugiantur
dotibus (nisi iusti à superioribus evenerint) & non
ant prædicare. Sed b quia multoties prædictum
sum Dei audiendum à peccato non remittuntur, sed
prædicationem necessarium est perinde dissimile-
tum, circa quod (nisi articulus membra occurra) fa-
cerdoti facienda oris confessio, quæ tempus est &
Corde ad iustitiam creditur, ore vocis ex confessio
salutem) exigitur: alia fructuā efficit faciem eam
dem sacerdotis (qui inter lepros, & legitam debet obser-
nere) ministerium institutum. Elegitur ad elem-
fratrustris audiendi confessiones & penitentias ini-
gendas, liberè auctoritate Apololica abesse brevia dia-
cesanorum, & aliorum prælatorum intercessione, excep-
torum & non exemplorum, quibus sublimi, qui ad con-
fitemendum accidunt, audeant eis peccata sua confite-
volentes. Non religiosos, qui secundum statuta suo
rum ordinum propriis prælati conficeri debent, ut
ab eis, ne confiteantur alii, prohibentur, absoletur, ut
ipsiusque penitentias salutares injungant, intra fidis
ignatos terminos ad hujusmodi excedendum officium
constitutos. Excommunicationis vero, vel in eis lat-
tentis per prælatos lata, contra hoc, vel in eis frag-
dem, denunciamur irritas & inane: nec confessi ipsi
a Psalm. 40. b Prædicatorum non semper rurabat audien-
tem a peccato. c Rom. 10.